

Mögelarter som kan identifieras i byggnadsmaterial och inomhusmiljö

Om byggnadsmaterial blir fuktskadat kan mögel börja växa på materialet. För att få veta om mögel förekommer i inomhusmiljön eller på byggnadsmaterial samt vilka mögelarter det i så fall rör sig om måste vanligtvis en analys utföras. ALS Scandinavia erbjuder analyser för att undersöka förekomst av mögel i byggnader. Nedan följer information om några mögelarter som kan förekomma i prover som analyseras enligt våra analyspaket *Mikrobiell skadekontroll på materialprov (A-3h)* och *Mikrobiell skadekontroll på ALS provtagningstejp (A-3i)*.

Acremonium

De vanligast förekommande arterna av *Acremonium* i inomhusmiljön är *Acremonium strictum* och *Acremonium charticola*. Dessa kan bland annat hittas i glasfiberisolering, på gipsskivor, tapeter eller på fuktiga väggar i källaren. Båda arterna kan även växa i damm. *Acremonium* kan ibland vid höga halter vara sjukdomsframkallande.

Alternaria

En mycket vanlig mögelsvamp i utomhusluft vilket gör den till en av de viktigaste allergenkällorna till mögelallergi.

Aspergillus/Penicillium

Vid fuktskador växer i första hand mögelsvampar från familjerna *Aspergillus* och *Penicillium* fram. Denna grupp kan användas för att indikera att materialet varit mycket fuktigt. Vid stor förekomst bör orsaken till halterna undersökas. Vissa av arterna i gruppen, i synnerhet *Aspergillus fumigatus* och *Aspergillus brasiliensis* (niger), är så kallade opportunisterna. Det betyder att de kan infektera människor med till exempel mycket kraftigt nedsatt immunförsvar, medan människor med normalt immunförsvar vanligtvis inte drabbas. Om någon av de allvarliga arterna hittats bör sanering ske.

Aureobasidium

Trivs i fuktiga miljöer. Sporererna har svart färg och svampen märks som svarta fläckar i till exempel fönster- och duschkörn. I byggnader förekommer den i fuktiga badrum och kök, till exempel på trä i fönsterramar och i silikondetaljer. Den bildar ett stort antal sporer som kan ge lungproblem och eventuellt allergi.

Cladosporium

Denna svamp är mycket vanlig på fuktigt trämaterial och i utomhusluft. *Cladosporium* har förmåga att bilda stora mängder sporer som lätt blir luftburna. Detta kan leda till att känsliga personer blir allergiska mot denna svamp.

Chaetomium

Chaetomium förekommer på fuktskadat cellulosahaltigt byggnadsmaterial som papper, gipsskivor, Masonit, spånskivor osv. Ger en besvärande lukt av mögel. Känsliga personer kan reagera på svampens toxiner.

Chrysonilia

Denna svamp kräver hög luftfuktighet. Den förekommer på bröd, ensilage, kött och orsakar även lagerskador på frukt. På grund av sin snabba tillväxthastighet sker skadorna inom några dagar. Den sprider sig lätt i en byggnad och kan få fäste i byggnadens ventilationssystem.

Dematiaceous hyphomycetes

Detta är ett samlingsnamn för mörkfärgade mögelsvampar som i dagligt tal kallas för „svartmögel“. Ca 300 släkten finns i denna grupp.

Fusarium

Arter i släktet *Fusarium* är främst kända för att angripa spannmål, där de kan orsaka stora skador och producera en rad olika toxiner. När *Fusarium* förekommer i inomhusmiljön växer de bland annat på tapeter och de kan då påverka människors hälsa negativt.

Paecilomyces

Paecilomyces är vanligt förekommande i bland annat jord och kompost. I inomhusmiljön kan svampen förekomma i luft, på fuktiga väggar och fuktigt gips. Vissa arter kan orsaka sjukdomar hos personer med mycket försvagat immunsystem.

Phialophora

Förekomst av denna svamp i byggnadskonstruktioner tyder på att det är eller varit mycket fuktigt. Inomhus är den vanlig i badrum och utomhus på trä i jordkontakt.

Phoma

Denna svamp växer i vedcellerna och orsakar blånad. Vid blånadsangrepp hålls fukten kvar i virket under långa perioder och kan därmed bidra till allvarliga rötangrepp.

Stachybotrys chartarum

Stachybotrys chartarum (artra) är en känd problemorganism som i mycket höga antal kan leda till lungblödningar. Den växer gärna på papper och cellulosahaltigt material med hög fukthalt. Svampen producerar flera starka toxiner och anses vara starkt bidragande till ospecifik byggnadsrelaterad ohälsa. Finns *Stachybotrys* även i rumsluften har man förmodligen en fuktskada på cellulosahaltigt material som gipsskivor, tapeter eller isolering.

Övriga mögelsvampar

Vid mikroskopering så kan man se en lång rad mögel och bakterier som inte kan identifieras utan ytterligare analys. De finns dock med i bedömningen både i ATP-mätningen och i totalhaltsräkningen som utgör bedömningen av provet.

Mycel

Mögelsvampar växer med hjälp av trådliknande strukturer som kallas mycel. Förekomst av mycel i provet kan därmed indikera att svampen växer och är aktiv.

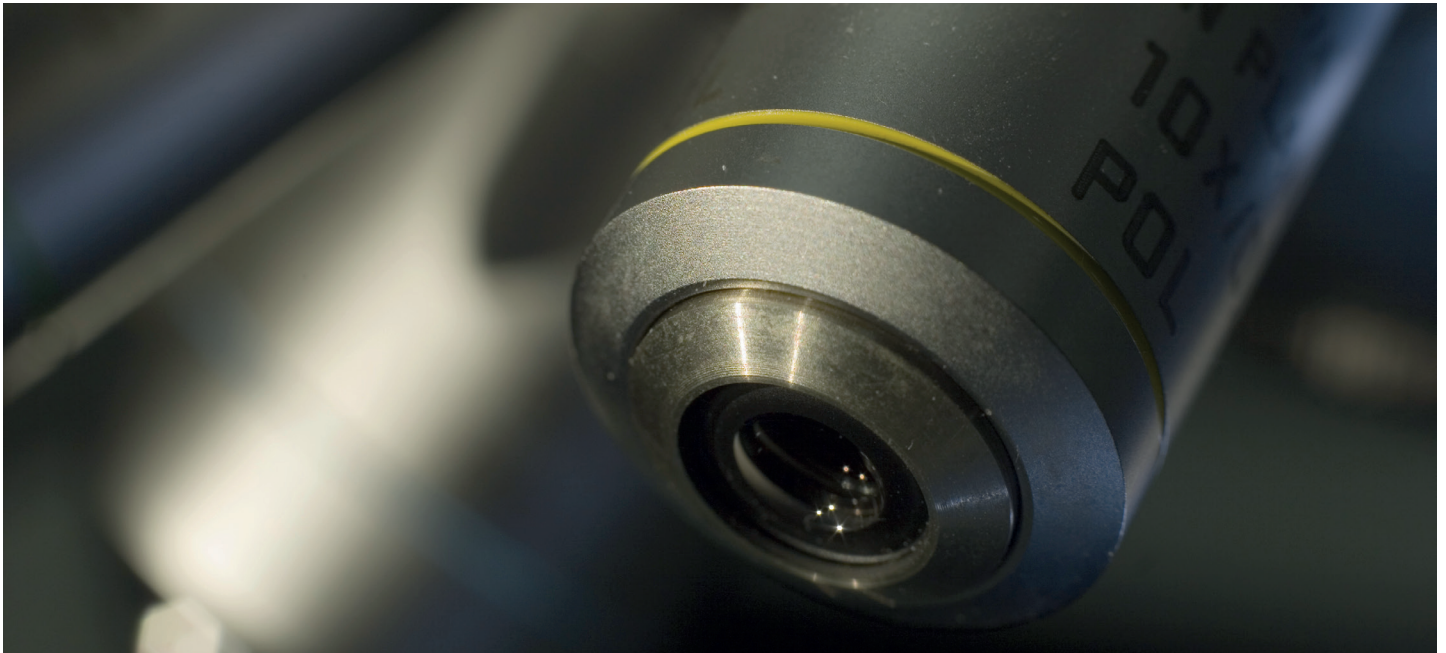
Övriga mikroorganismer

Streptomyces

Streptomyces är en bakterieart som vi ibland hittar på proverna. Den kallas även för mögelbakterie på grund av att den liknar mögel. *Streptomyces* finns naturligt i jord, men kan anpassa sig till att även växa i byggnader. Flera arter av *Streptomyces* producerar geosmin, vilket ger en typisk mögellukt som människan har en mycket låg lukttärskel för. Forskningen på området har inte kommit så långt men vissa underökningar hävdar att *Streptomyces* samvarierar med ospecifik byggnadsrelaterad ohälsa. Sanering bör utföras om man vill bli av med mögellukten.

Analys av mögel

För information om våra mögelanalyser, läs gärna vårt informationsblad "*Analys av mögel i byggnadsmaterial och inomhusmiljö*".

Kontakta gärna vår kundtjänst i Danderyd för mer information om våra analyser!

ALS Scandinavia AB
Rinkebyvägen 19c
182 36 Danderyd

phone: 08-5277 5200
e-post: info.ta@alsglobal.com

www.alsglobal.se

version 2-11-2018